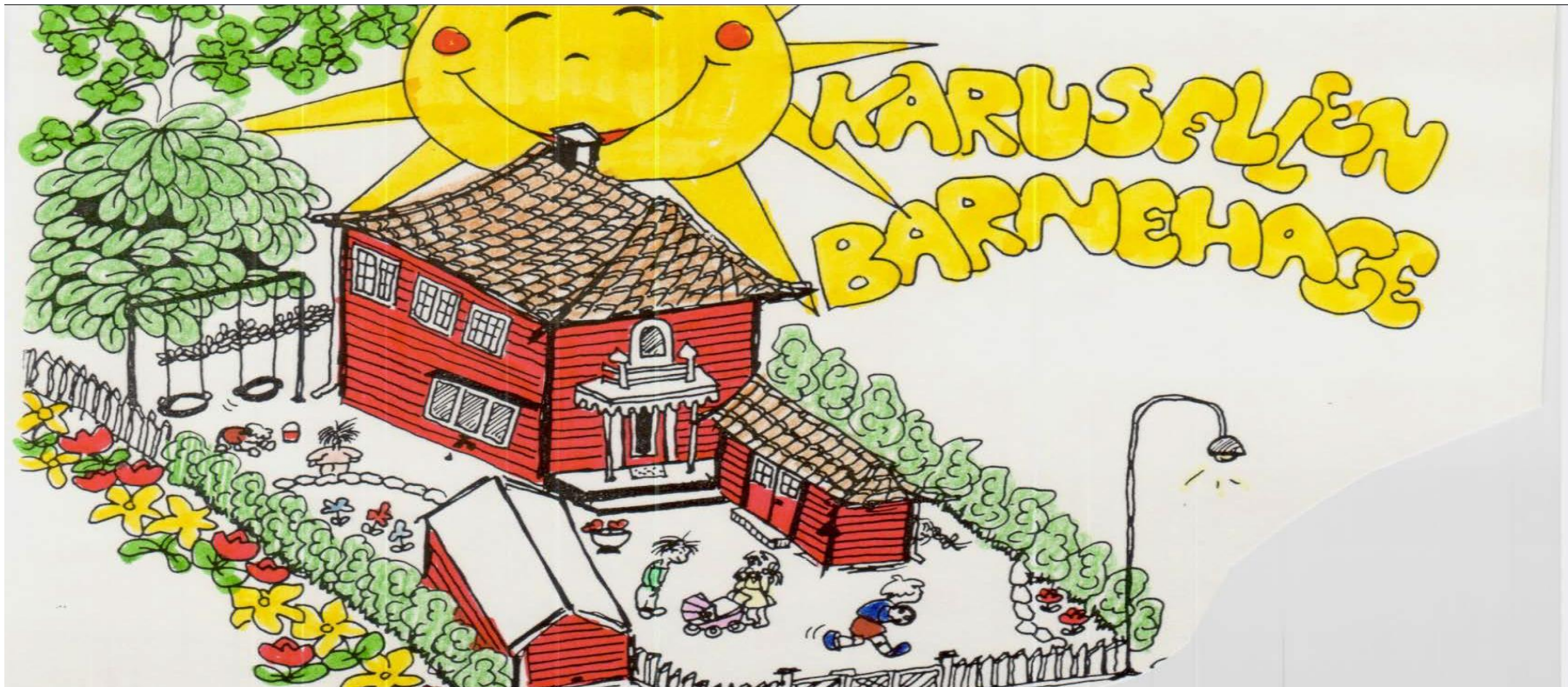

KARUSELLEN BARNEHAGE

ÅRSPLAN OG TEMA – 2018

GRØNN GRUPPE (1 - 3 ÅR)

INNLEDNING.

Planen gir en oversikt over hvilke tema vi vil arbeide med i barnehagen dette året. Sammen med langtidsplanen (virksomhetsplanen) er den et arbeidsdokument for personalet, en oversikt over barnehagens innhold for eier, samarbeidsutvalget og foreldre.

I årsplanen finner dere en oversikt over hvordan vi har tenkt å arbeide med nye tema, og hvordan vi bruker tidligere tema for at barna skal oppleve en «rød tråd» i det vi til enhver tid arbeider med. Årsplanen er utarbeidet i tråd med rammeplan for barnehager.

Barnegruppen er aldersblandet fra 1-6 år, og det kreves planlegging på flere nivå, slik at det enkelte barn får være medbestemmende og medvirkende ut fra sine egne forutsetninger og behov. Det er derfor utarbeidet to utgaver av årsplanen: en for gul og rød gruppe (3-6 år) og en for grønn gruppe (1 – 3 år). Barna får tilrettelagt aktiviteter i samsvar med alder og modning. Det betyr at vi arbeider med barna i grupper, og at barna til tider gjør forskjellige aktiviteter.

Årsplanen er et resultat av de kunnskaper personalgruppen har tilegnet seg om barna i karusellen barnehage.

Holdninger til barns lek og vårt syn på barn generelt berører fundamentale sider ved vårt pedagogiske grunnsyn. Vi vet at barna som er betrodd oss, er forskjellig og har ulike behov og forutsetninger. Vi bruker mye tid på å finne tiltak som sikrer at det enkelte barn trives og er i utvikling.

Vi legger vekt på å se og høre barn i lek og samvær med andre barn, og iverksetter ofte små prosjekter for at barn som trenger det skal få hjelp til en bedre situasjon i barnegruppen. Barnas ”stemme” gir føringer i hverdagen og store og små får medvirke og medbestemme ut fra sine behov og forutsetninger.

Vi synes det er særlig viktig at små barn møter voksne som er følelsesmessig engasjerte, har kunnskaper, evner og vilje til å samspille og støtte barna på en anerkjennende måte, som fremmer trivsel, læring og positiv utvikling.

Gjennom aktivitetene beskrevet i langtidsplanen (virksomhetsplan) og årsplanen, samt aktiviteter i dags- og ukerytmen, får barna arbeidet med alle fagområder omtalt i rammeplanen for barnehager i løpet av året.

Årsplanen er veiledende, da vi stiller oss åpen for barnas egne innspill og ideer, eller når vi ser det er behov for å ta opp andre tema. Det kan derfor være aktuelt å la nye aktiviteter og tema komme i tillegg til, eller i stedet for de oppsatte.

Ellers håper vi dere spør hvis det er noe dere lurer på. Hvordan eller hvorfor vi gjør de ulike tingene i barnehagen, osv. Vi vil prøve å hjelpe dere så godt vi kan. Denne årsplanen har egen kalender hvor dere selv kan fylle inn merkedager og aktiviteter det er viktig å huske.

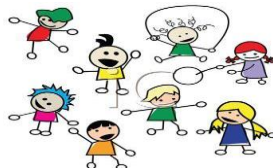
Hver måned vil dere i tillegg finne en utfyllende månedsplan i *Karusellnytt* (vårt månedsbrev)

På barnehagens oppslagstavle i garderoben vil månedsplanen og andre viktige opplysninger være tilgjengelig.

Vi håper den nye årsplanen vil være et godt hjelpemiddel for dere i hverdagen.

VI ØNSKER MED DETTE ET GODT SAMARBEID I TIDEN FREMOVER, OG AT BARN A VIL FÅ EN FIN OG LÆRERIK TID I BARNEHAGEN

Hilsen: Aasta, Anita, Gerd, Iris og Marit

PRESENTASJON AV BARNEHAGEN.

Karusellen barnehage holder hus i en trivelig rødmalt villa, som ble oppført av arkitekt Per Geelmuyden Grieg i 1932. Ute området vårt har en gammel og vakker Rododendron hage som gir fine klatre muligheter for de store barna, og er akkurat passe ulendt i terrenget til å gi våre yngste gode motoriske hverdags utfordringer. På utelekeplassen finnes et leke- hus med stor sandkasse og gjerde rundt. Den fine rutsjebanen og klatrestativet vårt er også populært og mye brukt av barna. Barna foretar mange spennende reiser i vår fine ”fiskebåt”, og ser helt tydelig alle de farlige haiene som svømmer på lur like ved. Barna kan også disse, eller boltre seg i lek med våre sykler og øvrige uteleker.

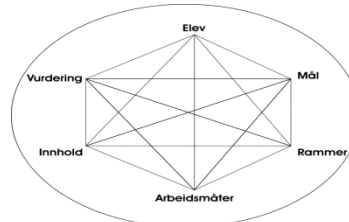
Karusellen barnehage ligger ved foten av keiserlige Ulriken. Skogsområdet rundt Montana er et populært og mye brukt turområde for barnehagen. Skogen byr på et godt utvalg av løvtrær og nåletrær, blomster og andre vekster, fugler, insekter og små gnagere, elvevann og bål plass. Dessuten er Montana en gullgrube for barnas uendelige fantasi. Områder rundt Svartediket er også lett tilgjengelig for oss. På våren og sommeren gir friluftsområdet en fin variasjon til turer og andre uteaktiviteter. Nærmiljøet vårt består av en fin blanding av eldre og nyere bolighus og bygg, og området har mye spennende historie for nysgjerrige små og store «forskerspiser».

I tillegg til å ha et flott, variert og utfordrende turområde, har vi mange nærliggende muligheter for kulturelle utflukter. Vi bruker kollektiv transport, eller tar beina fatt, og er ivrige brukere av byens museer, teater, konsert, bibliotek og annet avhengig av årets temavalg. Hvert år får de eldste barna skøyteopplæring i Bergenshallen fordelt over 6 uker fra midten av januar. Når vi får snø kan barna ta med ski eller akebrett til barnehagen, og vi er flittige brukere av akebakken på Montana. Når det ikke ligger snø på bakken, kan barna fritt ta med egne sykler til barnehagen.

De voksne i barnehagen legger stor vekt på å skape gode hverdager for barna der trygghet, felleskap, omsorg og det å bry seg om hverandre står sentralt. Vi vil være tydelige, nærværende voksne med både intellektuell og følelsesmessig tilstedeværelse for barna.

Karusellen skal være et godt og trygt sted å være for både små og store, og vi legger vekt på å gi barna gode naturopplevelser året rundt. Barna skal oppleve glede, og føle seg betydningsfulle og velkommen hos oss. Vi vil være med å skape gode barndomsminner ved å bry oss om hverandre, være en del av et felleskap preget av varme og kjærlighet, og få virke – og medvirke i et miljø preget av ressurstenkning og anerkjennende holdning. I dette arbeidet legges også sterke føringer hos den voksne for å forebygge og motvirke mobbing og utestenging mellom barn. Foreldre er viktige samarbeidspartnere for å skape «den gode barndom» for både egne og andres barn i barnehagen vår

VERKTØY FORPLANLEGGING AV TEMA OG AKTIVITETER FOR BARNA

Hvert år planlegger personalet i samarbeid med foreldre og barna, årets nye målsetninger og tema. Arbeidet foregår på planleggingsdager for personalet, i samarbeidsutvalget med foreldrerepresentant, og ved å fange opp og ta med signaler og utsagn fra barna. Didaktisk relasjonstenkning er en modell for didaktisk planlegging, gjennomføring og evaluering av arbeidet med barna. Didaktisk relasjonstenkning fungerer som et begrepsapparat og gir en forståelsesramme som klargjør sammenhenger og skaper bevissthet rundt forskjellige elementer barnehagelæreren må ta hensyn til. I tillegg til å være et verktøy for systematisk gjennomgang av konkrete didaktiske situasjoner, som gjør barnehagelæreren mer sensitiv og selvkritisk, så fører det til at den som skal lære bort ansvarliggjøres. De didaktiske kategoriene i modellen omfatter: mål, innhold, deltakerforutsetninger, arbeidsmåter, ramme faktorer og vurdering.

Vår pedagogiske plattform, våre mål og arbeidsmåter er beskrevet i barnehagens virksomhetsplan. Årsplanen gir informasjon om årets mål, aktiviteter og temavalg som er ”milepæler” på veien mot overordnede mål. Arbeidet vurderes opp mot barnas utbytte av aktivitetene på planleggingsdager av personalet, på foreldresamtaler, og av foreldre på årlige brukerundersøkelser i samarbeid med Bergen kommune.

SWOT ANALYSE FOR KARUSELLEN BARNEHAGE

OMVERDEN	EGEN ORGANISASJON
• Redusert økonomisk ramme • Førskolelærermangel • Mangel på interesserter • Periodevis avgrenset tilkomst under utbygging av Haraldsplass sykehus.	• Profilerings av barnehagen • Vedlikeholde hjemmesiden • Foreldresamarbeid i FAU • Vedlikeholde innemiljøet • Oppgradere uteområdet • Oppgradere lekeskuret • Redusere sykefraværet • Kompetanseheving / faglig oppdatering
MULIGHETER	STERKE SIDER
• Tilknytning til store nærliggende arbeidsplasser • Økt fokus på kvalitet • Tverrfaglig samarbeid med HIB • Fokus på samarbeid i forbindelse med overgang barnehage og skole • Miljøfyrtårn resertifiseres våren 2019 • Sterk foreldremedvirkning • Årlige brukerundersøkelser i samarbeid med Bergen kommune. • Modernisering og oppgradering av uteområdet. • Etablering av grøntområder og nyttevekster i hagen.	• Godt arbeidsmiljø • Stabilt personale • Gode tur – og uteleksmuligheter som benyttes flittig • Barna gis store muligheter til medvirkning • Aktive og engasjerte voksne. • Omsorgsfulle voksne som er god på tilknytning og relasjonsbygging mellom voksne og barn, og mellom barna. • Variert mattilbud med fokus på mer sjømat i hverdagskosten (fiskesprell prosjekt) • Godt foreldresamarbeid • Engasjerte og interesserte eiere • Gode sovefasiliteter i eget bygg for de yngste barna.

BARNEHAGENS OVERORDNEDE MÅL.

Barnehageloven og rammeplan for barnehagen gir klare føringer for det pedagogiske arbeidet i barnehagene. Formålsparagrafen fastsetter barnehagens samfunnsmandat og hvilket verdigrunnlag den skal bygge på. Barnehagens virksomhetsplan og årsplan gjenspeiler de formelle krav til barnehagen, samtidig som vi synliggjør våre egne satsningsområder og utviklingsområder for barna i karusellen barnehage over en 5 års periode og for innværende år.

”Barn er bare så kompetente som deres omgivelser tilbyr dem muligheten til å være” (Pianta, 1999 s. 64). Læring og utvikling forutsettes av nærhet, fysisk kontakt og kjærlighet. Omsorg skal prege alle situasjoner i barnehagens indre liv hvor det stilles krav til personalets oppmerksomhet og åpenhet overfor det unike hos hvert enkelt barn. God omsorg måles på kvaliteten i relasjoner og tilknytning mellom voksne og barn, og barna i mellom. For oss er **omsorg – et ekte naturprodukt!!!**

Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold. Både den non – verbale og den verbale kommunikasjonen er viktig for å utvikle et godt muntlig språk. Det å få allsidige erfaringer er avgjørende for å forstå begreper. Også det å samtale om følelser, tanker og opplevelse, er nødvendig for å utvikle et godt språk. Viktige sider ved kulturoverføringen er knyttet til både skriftlige og muntlige fortellinger, dikt, rim, poesi, regler og sanger, og leken er en grunnleggende livs – og læringsform som barna kan uttrykke seg gjennom. Det er en utbredt oppfatning at lek er tilfeldig og læring skjer formelt. Ingen av delene er riktig. Barna lærer gjennom leken uten at de nødvendigvis er bevisst det de lærer. Gjennom leken oppøver barna ordforråd og utvider sin begrepsverden. Barna trener sine muskler og sanser og bruker sin tanke og sin fantasi. I leken er barnet fritt til å prøve ut alternativer, og det reflekterer over forhold i «virkeligheten». Denne formen for lek er en av drivkreftene i utviklingen av språk og «ren” matematikk.

Matematikken finnes inne i våre hoder i form av abstraksjon og systematisering. Papirbretting er dermed ikke matematikk med mindre en tar i bruk geometrisk innsikt til å finne ut hvordan en går frem for å brette en bestemt figur. I naturen kan vi finne et materielt grunnlag for å gi eksempler på matematiske begreper og strukturer. Det samme gjelder de erfaringer barna gjør seg gjennom lek. Erfaringer barna gjør seg gjennom leken er et verdifullt «råmateriale», men matematikk blir det først av det når barnet gjennom refleksjon og språk kan bruke erfaringene til å finne ut noe gjennom eget logisk resonnement.. I barnas verden er matematikken til stede som tankestrukturer og handlingsmønstre og språk knyttet til den konkrete virkeligheten. (Einar Jahr, 2001). Det er derfor viktig for oss å legge til rette for å gi barna mange førstehåndserfaringer og gi barnas egen lek godt spillerom.

Vårt pedagogiske grunnsyn på barns læring er: Barn er ikke passive mottakere av kunnskap og forståelse, de er erobrere! Vår visjon er derfor - Glade erobrende barn i lekende raust fellesskap!

Barnet erobrer selv gjennom lek, læring og gjennom sansing. Opplevelse bearbeides, blir til erfaringer og blir en del av barnas kunnskap. Læring er spontant og knyttet til «her og nå”. Det skjer gjennom handling og i samspill med andre. For å sikre barna en trygg og god sosial og faglig hverdag i barnehagen vil vi dessuten innføre og arbeide med et psykologisk førstehjelps program som nå også er utviklet for barnehagebarn. Opplegget introduserer grønne og røde tanker gjennom «**Grønne tanker- glade barn**» og har til hensikt å stimulere barns tanke– og følelsesbevissthet. Barns tanker er avgjørende for barnets følelser, handlinger og utvikling. Barn kan øve på å bli en god venn for seg selv, en venn som støtter og trøster når livet er vanskelig, og gleder seg når mye går bra. De kan øve på å tenke om seg selv og andre med vennlighet og respekt. Det man lærer når man er liten, danner fundamentet for trivsel, læring og helse. Å utvikle omsorg for seg selv og andre, gjør gode dager bedre og vanskelige dager litt lettere å takle.

Det er et mål at alle aktiviteter i denne årsplanen skal inspirere til lek og utvikling ved at **forskning og erobring** gis utfordringer på mange ulike måter både faglig og sosialt. Sosialiseringsprosessene som barna gjennomgår i lek berører vesentlige sider ved barnekulturen. Barnehagens kultur og tradisjoner skal sammen med nye tema sikre at barna får rikelig tilgang på opplevelse som gir dem et allsidig lærings – og utviklingsmiljø.

Med bakgrunn i vår kunnskap om barnegruppen har vi utarbeidet en årsplan som gjenspeiler behov og interesser innenfor fagområdene; Nærmiljø og samfunn, kommunikasjon, språk og tekst, kropp, bevegelse og helse, natur, miljø og teknikk og antall, rom og form, kunst, kultur og kreativitet og etikk, religion og filosofi og. Vi har valgt å tilnærme oss tema med en arbeidsform vi kaller: **”Barn som forskere”**.

Karusellen barnehage ble Miljøfyrtårn sertifisert i 2010, 2013 og 2016. Sammen med barna skal vi bla fortsette det gode arbeidet med kildesortering og gjenbruk. **Karusellen barnehage** ble i 2011 **”fiskesprell barnehage”**. Vi viderefører gode vaner, og har som mål å opprettholde omfanget av sjømat til barnas måltider. Gjennom året skal vi også etablere flere bed og planteområder i hagen vår til både pyrd og nytte.

I år vil arbeidet med de ulike fagområdene i rammeplanen ha en tilnærming gjennom vårt hovedfokus **”Barn som forskere”**. Små barn undrer seg mye og vi erfarer at spørsmål ofte er rettet mot seg selv, om naturen og fenomener i hverdagen. Det er et mål å videreutvikle barnas naturlige undring og nysgjerrighet og vi vil legge til rette for at barna møter **realfag, språk og estetiske fag** på en undrende og utforskende måte. Tema innenfor de nevnte fagområdene er **Kroppen vår og insekter og små kryp**. Vi skal lære om sentrale deler av kroppen vår, hva det heter (begrepslæring) og hvordan den vokser og virker. Parallelt skal vi observere og studere insekter og små kryp. Vi skal utføre **forskningsaktiviteter** som gir økt kunnskap og forståelse for de valgte tema og som sammen gir oss en «rød tråd” mellom nye tema og tema vi har arbeidet med før. Aktiviteter innenfor kropp, bevegelse og helse, kommunikasjon, språk og tekst, og antall, rom og form (matematikk), vil stå sentralt i arbeidet med tema, og vi vil legge til rette for motoriske og praktiske øvelser så vel som språklige og matematiske hverdagsaktiviteter.

De øvrige fagområdene i rammeplanen; natur, miljø og teknikk, etikk, religion og filosofi og nærmiljø og samfunn blir naturlig ivaretatt gjennom tema og de valgte aktivitetenes tverrfaglighet, samt barnehagens faste formelle læringssituasjoner. Årsplanen preges også av at vi tar godt vare på høytider og gode tradisjoner i barnehagen vår. Barnets utbytte av aktivitetene vurderes hver måned opp mot innhold, våre arbeidsmåter og våre mål.

MÅLSETTING FOR GRØNN GRUPPE (1 – 3 ÅR)

I arbeidet med de yngste barna (1-3 år) går store deler av dagen med til daglige gjøremål som måltider, soving, bleieskift og av / på kledning. Den vanlige barnehagehverdagen med sine rutiner og gjøremål utgjør viktige uformelle læringssituasjoner for barna. «Hverdagslivet» er summen av faste rutiner, lek og aktiviteter der barna får øve seg gjennom lek, konsentrasjon, selvstendighetsøvelser, motorikk, samtaler / kommunikasjon og konfliktløsning.

Daglige rutiner:

Vi legger vekt på at hverdagsaktiviteter og rutinesituasjoner i barnehagen skal oppleves meningsfulle for barna. Vi setter derfor av god tid for å skape mest mulig ro til læring, undring, utforskning og samtale. Både måltider, bleieskift og garderobesituasjonen gir personalet en gylden anledning til å gi det enkelte barn oppmerksomhet og bekreftelse. De voksne «tilbyr» barna språk og begreper ved å sette ord på og beskrive handlinger og omgivelsene «her og nå». Personalet støtter og utfordrer barnets utvikling av selvstendighet ved legge til rette for at barna får prøve / klare selv. En leken tilnærming med humor og glede settes høyt i samvær med barna og både spontan sang, rim og regler bidrar til faglig kvalitet i samspillet.

Leken er barnets viktigste uformelle læringsaktivitet og er den aktiviteten som oppleves mest betydningsfull for barnet. I leken trenger 1 – 3 åringene mye plass til å utfolde seg på og de trenger leker og bøker som gir mulighet til utforskning og undring. De små barna trenger mye oppmerksomhet og nærhet. De voksne sitter mye på gulvet sammen med barna og er viktige bidragsytere og støttespillere i barnas parallell lek, samlek, og språklige- og sosiale utvikling.

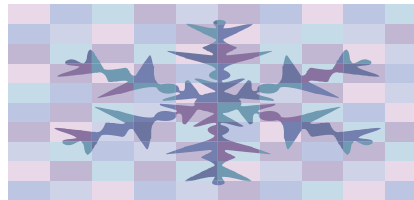
Språkutvikling og begrepsforståelse, Barna tilegner seg språket i samspill med sine omgivelser. Fra pludrelyder til det første ordet kommer. Språk og atferd kobles sammen og gi og ta leker er kjerneaktiviteten. Barnet hermer og etterlikner, setter sammen to og tre ords setninger og erfarer at hver gjenstand har et eget navn. De stiller etter hvert hva – spørsmål, lytter og imiterer. Både den non-verbale (kroppsspråk) og verbale kommunikasjonen er viktig for å utvikle et godt muntlig språk. God språkbeherskelse har stor betydning for sosial lek og samspill med andre barn og får betydning for barnets oppfatning av seg selv. Sammen med sosial kompetanse er gode vilkår for språkutvikling vårt viktigste målområde både i uformelle og formelle læringsaktiviteter. Barnehagen benytter pedagogiske verktøy som «språksprell», «snakkepakken» og «sansekort» Dette er metodiske språkleker og språkutviklingsverktøy utviklet for barnehagen. Vi anser likevel sang og musikk som den viktigste og mest verdifulle metoden for små barns språkutvikling, samspill og opplevelse av tilhørighet.

Danning: Danning handler om at barnet skaper seg selv i gjensidig samspill med andre mennesker og med omgivelsene. Danning er en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåte. Barnet har rett til, og behov for, å bli sett, hørt og verdsatt, men må samtidig forholde seg til andres rett og behov for det samme. Gjennom gode dannelsesprosesser ønsker vi å sette barnet i stand til å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og til å se seg selv som et verdifullt medlem av et større felleskap. Anerkjennende voksne som gir barna mulighet for medvirkning og deltakelse er en forutsetning for god dannelsesutvikling. Danning er også en forutsetning for meningsdanning, kritisk tenkning og demokrati. Danning er et begrep som omfavner mer enn utvikling, omsorg, oppdragelse og sosialisering. Vi «speiles» i hverandre, vi påvirker og blir påvirket. Særlig med tanke på forebygging av mobbing er bevisste og reflekterte voksne betydningsfulle rollemodeller for barna. «Små gryter har også ører» og voksnes utsagn og handling i deres nærvær vil bli imitert og omsatt i handling.

I Karusellen barnehage skal barna få en trygg, spennende og utfordrende hverdag i varierte omgivelser. Hverdagen skal bære preg av mye lek, humor, glede og felles undring og utforskning. Vi ønsker å være mye ute i vår barnehage og uteområdet gir gode rammer for allsidig utforskning, lek og aktivitet. Uteområdet gir barna større spillerom i egen aktivitet, og gir derfor viktige rammer for å skape gode relasjoner til hverandre og på tvers av aldersgruppene. Barna lærer om sin sosiale verden gjennom relasjoner til andre mennesker. Likeledes lærer barna om seg selv i møte med andre barn. Gode relasjoner til andre barn og til voksne fremmer utvikling og er en forutsetning for medvirkning og danning (jfr. Barnehageloven s.9).

Uteområdet gir oss unike muligheter til å involvere alle fagområdene og til å gi barna en positiv ute – og natur opplevelse. Barnehagens formelle læringsaktiviteter gjennom dette året skal gi barna kunnskap om seg selv og kjennskap til naturens mangfold av dyr, planter og årstidsendringer.

JANUAR

Innhold:

kroppen vår

Årstid vinter; kroppen vår og klær.

Sanger, dikt: «Januar sangen»

«Hode, skulder, kne, og tå»

«Tommeltott, slikkepott.

«Tå regle».

Arbeidsmåter:

Vinter; Det å utnytte årstidene er kanskje selvfølgelig for oss. Det er også viktig å peke på mulige naturfaglige fenomener i alt vi ellers gjør i forbindelse med årstider. Da handler det om å knytte naturfag til barnas liv og det som skjer rundt dem. Om vinteren er det mange muligheter for å utforske naturfaglige fenomener. Barn jubler ved det første snøfall. Bygging med snø og is gir inspirasjon til lek og læring og er et flott utgangspunkt for utforsking. Vi lager islykter hvis det blir kaldt nok, snømenn, og aking i skogen vår. Vi gjør barna oppmerksom på og ser på værforandringer og bruker det som utgangspunkt for samtale og undring.

Kroppen vår; vi ser på hva kroppen trenger av klær for å holde seg varm om vinteren. Vi finner fram dukker og dukkeklær sammen og kler på dukkene, slik at de ikke «fryser». Vi lager nøkkel ord som vi skal henge opp på seljetreet vårt inne på avdelingen. Vi skal se på sentrale kroppsdelar og finner ut hva det heter. (hode, skulder, kne og tå, fingre, tær, leggen, lår mage m. m) vi lærer oss regle om fingrer og tær. Vi ser i bøker med tema - kroppen vår.

Mål:

Vinter; gjennom arbeid med ulike vinteraktiviteter får barna rike og varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestningsopplevelser. Barna utvikler sin begrepsforståelse når vi setter navn på klær og de varierende værphenomen vi har i Bergen. Barn som gis gode naturopplevelser blir også glad i naturen. Erfaringer med naturen gjennom året fremmer barnets evne til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider. Barna gis mulighet til å tilegne seg mange førstehåndserfaringer når de opplever, utforsker og eksperimenterer med naturfenomener og fysiske lover.

Kroppen vår; Gi barna begynnende kunnskap og forståelse for egen kropp og begreper og navn på de ulike kroppsdelene. Matematisk forståelse knyttet til telling og antall og evne til orientering.

Januar

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
1	1. 	2.	3.	4. 	5.	6.	7.
2	8. Gang på skøyter for gul gruppe. Rød og grønn gruppe turlek i hagen.	9.	10.	11. 	12.	13.	14.
3	15. Gang på skøyter for gul gruppe. Rød og grønn gruppe turlek i hagen.	16.	17.	18.	19. Grønn gr. BARNAS KULTURHUS: "Lille larven Aldrimett" kl. 11.30	20.	21.
4	22. Gang på skøyter for gul gruppe. Rød og grønn gruppe turlek i hagen.	23.	24.	25.	26. 	27.	28.
5	29. Gang på skøyter for gul gruppe. Rød og grønn gruppe turlek i hagen.	30.	31. Lage svarte papirkatter				

Februar

Innhold: karneval
Karneval kafe
samefolkets dag

Sanger: «februar sangen.»
«Gamle slips og fine jakker.»
«fastelavn er mitt navn.»
«karusellsamba.»

Eventyr: prinsessen på erten
Kunst: Male bilder fra eventyret

Innsekter og små kryp, hvor er de om vinteren?

kroppen vår, hvorfor trenger vi å sove?

Arbeidsmåter: Innsekter og små kryp; Vi ser på ulike innsekter på bilder og i bøker og finner ut hva et insekt er. Vi finner ut sammen hvor innsekter er om vinteren. Noen legger egg, noen flyr sør over til varmere klima og andre går i dvale. Vi lager våre egne insekter og små kryp i leire.

Kroppen vår; Barn bør sove minst ni timer, ungdommer åtte til ni timer, mens voksne klarer seg med 7,5 til åtte timer per natt. Dette er individuelt, men de fleste trenger god søvn for ikke å bli syke. Barn trenger søvn fordi de utvikler seg raskt. Både REM-søvn og andre søvnstadier er viktig for ulike former for hukommelse. Søvn er trolig også viktig for reparering av celler og for energisparing. Søvn er livsviktig. Akkurat som mat og mosjon, er søvn viktig for at kroppen og hjernen skal fungere godt. vi snakker med barna om hvorfor vi trenger å sove og hva som kan skje hvis vi ikke får nok søvn. Vi leser eventyret om prinsessen på erten og maler bilder fra eventyret.

Markere samefolkets dag "Sami albmotbeaivi" Vi markerer dagen i felles samlingsstund, hvor vi forteller om samefolket og litt om deres historie og levested. Vi hører samisk musikk og vi viser bilder av samiske klestradisjoner, lavvo og reinsdyr. Vi lager det samiske flagget, og lager samisk festmat; Bidos fra Karasjok, til fredags lunsj. Dette er samisk festmat som tradisjonelt serveres på samenes dag.

Karneval/ fastelavn Vi lager svarte papirkatter som vi pynter barnehagen med til karnevals kafe, Vi lager en papirsekk som vi skal bruke til "å slå katten ut av sekken". Barna får lage rasle - instrumenter av gjenbruksmateriale. Vi fyller den tomme emballasjen med erter, ris, makaroni, sand eller annet.

Karnevals kafe: Barna møter i barnehagen utkledd. På formiddagen har vi "vis og fortell samling" hvor barna presenterer seg selv med å fortelle om hva de er utkledd som og vise hva de kan gjøre i kraft av rollen. Litt "klovnerier" og fremvisning av sketsjen "Fruen og tjenestepiken, Emma", blir det også. (fremføres av personalet; -))

På kafeen blir det blir sangunderholdning fra barna og samba og rytmer fra egenproduserte instrumenter. De eldste barna selger hjemmebakts og drikke fra kafeen vår. Vi avslutter med å "slå katten ut av sekken".

Mål: Insekter og små kryp; Insekter og andre småkryp kan være en fin inngangsport for utvikling av empati for alle levende vesener – alt liv har en verdi i seg selv. Empati er ikke en statisk egenskap, den må stimuleres for å utvikle seg. I barnehagen har vi en unik mulighet til å prege barna tidlig. Vi er eksempler for barna våre. Barna gjør som vi gjør. En forutsetning er kunnskap. Når vi kjenner til noe, tar vi også ansvar for det. Kunnskap om insekter kan vekke barnas engasjement for å verne om naturen og dyrene.

Kroppen vår; barna blir bevisste på hvorfor vi trenger hvile og søvn, at dette skal gjøre oss klare for en ny dag med lek og moro. Gjennom rike erfaringer med kunst, kultur og estetikk vil barna få et mangfold av muligheter for sansing, opplevelse, eksperimentering, skapende virksomhet, tenkning og kommunikasjon.

Markere samenes dag: I rammeplanen for barnehager heter det i fagområdet "Nærmiljø og samfunn" at barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med at samene er Norges urbefolkning og får kjennskap til samisk språk, kultur og tradisjon.(rammeplanen, 2017. s. 56.)

Karneval: betyr "slutten på kjøtt" og markerer inngangen til fasten. Tradisjonen er en kilde til lek og kunnskap om vår historie, vår kultur, myter, tro og overtro.

Februar

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
5.				1. Fysikk: Lyd: lage rasleinstrumenter	2. Planleggingsdag barnehagen stengt.	3.	4.
6.	5. Gang på skøyter for gul gruppe. Rød og grønn gruppe turlek i hagen.	6. Samefolkets dag. 	7.	8. KARNEVAL OG KAFE KL. 15.00 – 16.00 Foreldre m/ fam er hjertelig velkommen	9. LAGE BIDOS TIL LUNSJ (SAMISK NASJONALRETT	10.	11. Fastelavn Morsdag
7.	12. (Pause-skøyter)	13.	14. 	15. Samarbeidsmøte Haukeland skole	16.	17.	18.
8.	19. Gang på skøyter for gul gruppe. Rød og grønn gruppe turlek i hagen.	20.	21. Besøk av kontaktlærer og SFO -leder på Haukeland skole kl. 09.30 i barnehagen.	22.	23.	24.	25.
9.	26. Skolens vinterferie	27.	28.				

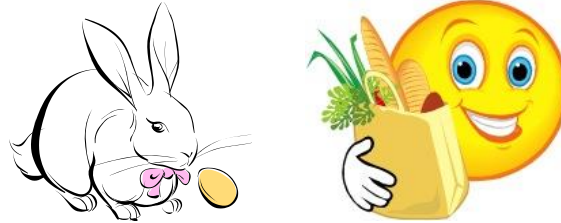
Mars

Innhold:

Påske, påske kafe

kroppen vår; ernæring, fordøyelsen.

Innsekter og små kryp; hva liker insekter å spise?

Sanger: «mars sangen»,

«En liten kylling i egget lå»

«Herr kakerlakk» av Inger Hagerup

Arbeidsmåter:

Kroppen vår; ernæring, fordøyelsen. Hva skjer med maten fra vi putter den inn munnen til den kommer ut i andre enden? Gjennom bruk av bøker og internett skal vi undersøke hva som skjer med maten vi spiser og vi følger matens vei gjennom spiserøret, magesekken og tarmene. Mange barn vet allerede at når de drikker og spiser blir maten gjort om til bæsje og tiss. Vi vil arbeide med temaet ut fra de kunnskaper som barna har, og finne svar på spørsmål som, hvor lang tid bruker kroppen på å bryte ned maten? Hva slags mat trenger kroppen for å holde seg frisk?

Innsekter og små kryp; hva liker insekter å spise? noen insekter er *predator* – rovdyr som lever av og spiser andre dyr, eller suger ut kroppsvæsken. Blant annet øyenstikkere, dansefluer, rovteger og enkelte biller og vepser. Andre insekter er planteetere (herbivorne) – plantespisende arter – som lever av plantemateriale som blomster, urter og trær, nektar og pollen. Vi leser i bøker og internett om ulike insekter. Vi går ut og leter i barnehagen etter insekter, og lærer hva de heter. Vi gjør klar kompostbingen til bruk. Kanskje vi finner noen fine småkryp der.

Påskeforberedelser og symbolikk: Vi samtaler om hvorfor vi feirer påske og lager påskepynt hvor vi finner tema i symbolikken "Det nye liv", som egget, haren, lammet og spirende planter. (lage påskekyllinger, male på egg, så karsefrø og lignende)

Påske kafe: Foreldre m/fam. er hjertelig velkommen til påske kafe hvor det serveres koldtbord med "gul mat", og underholdning fra barna Vi avslutter med påske skattejakt.

Økologisk kjøkkenhage: Mars / april er det tid for å så frø. Vi sår først inne; tomater, squash, gulrot, tomat, basilikum, persille med mer. Vi gjør klar vårt "mini vekselbruk" som består av 1 vegghengt pale og 4 plante kasser fylt med lecastein i bunnen, og god matjord.. Plantene settes ut i kassene i april / mai etter temperaturen.

Kompostering: Kompostbingen tømmes og gjøres klar for videre kompostering av matavfall. Barna er med etter tur og tar ansvar for å tømme matavfallet i den og strø med kompoststrø. Jorden vi produserer i løpet av året skal benyttes til jordforbedrer til neste års planting i "mini – vekselbruket".

Mål: Kroppen Vår, ernæring og fordøyelsen; kunnskap om fordøyelsessystemet gir barna en økt forståelse for hvorfor vi trenger mat for å leve. Vi ønsker å gi barna gode matvaner, som de har nytte av hele livet.

Insekter og små kryp; hva liker insekter å spise? Når vi lærer om de ulike insektene er det en stor glede å gjøre sine egne observasjoner og erfare at det hjelper å tenke dersom man skal finne ut noe. Det er for eksempel en stor glede å kunne skille dyrene fra hverandre, lære seg navn på dem, og senere gjenkjenne dem. Slikt påvirker barnets selvaktelse, og språkutvikling.

Påskan: I likhet med julen er påskan en viktig høytid for oss, og den er knyttet opp mot en rekke tradisjoner og forventninger. Påskan symboliserer det nye livet, og vi legger vekt på aktiviteter hvor omsorg og omtanke for hverandre fremheves. Vi skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon.

Økologisk kjøkkenhage og kompostering: Gjennom kildesortering og produksjon av egen matjord og kjøkkenhage, får barna ytterligere innsikt i økologi og naturens fine samspill – som vi selv er en del av. Barnehagen arbeider målrettet for å ivareta vårt gode miljøfokus, og som kvalifiserer oss til Miljøfyrtårn sertifikat. Det er et mål å lære barna gode vaner ved å gjøre kildesortering like naturlig som ethvert annet daglig gjøremål. Barna får lære om prinsippene ved økologisk dyrking av et utvalgt grønnsaker, urter og bær. **Så frø:** Å så frø og drive frem til planter med frukt, gir barna ytterligere erfaringer og kunnskap om nytteplanter og vekst. Barna får lære om betydningen av arbeid med «matauk». Å så nytteplanter er også en av barnehagens tradisjoner, og inngår i barnehagens fokus på kosthold og helse.

Mars							
uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
9	Skolens vinterferie			1.	2.	3.	4.
10	5. Hordamuseet på Stend kl. 10.15. «Steinalderfolket» For gul gr: (egen info kommer)	6.	7.	8.	9. Barnas kulturhus «Jubelbrus med Good time Charlie» kl.10.00 for gul og rød gr.	10. 	11.
11	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.
12	19.	20.	21.	22. PÅSKEKAFE KL. 15.00 – 16.00.Foreldre og familie er hjertelig velkommen! Vi dekker langbord med «gul mat»	23.	24.	25.
13	26. Skolens påskeferie	27.	28. Onsdag før Skjærtorsdag Barnehagen stengt	39. Skjærtorsdag	30. Langfredag	31. 	

April

Innhold:

kroppen vår, skjelettet og muskler

Insekter og små kryp: Terrarium, meitemark

sanger; «aprilssangen»

«de bena»

«Meitemarken Hubert»

Arbeidsmåter

Arbeidsmåter: Kroppen vår; skjelettet og muskler: Det som tar mest plass i **kroppen vår** er skjelettet og musklene og det fungerer som et stativ som kroppen henger på. For å se gjennom kroppen trenger en et røntgenapparat. Vi studerer bøker og plansjer slik at vi kan danne oss et bilde av hvordan vi ser ut inni. Vi gjør forskjellige øvelser og **”forsker”** sammen for å se hvordan skjelettet virker: Vi kjenner på ryggraden til en venn og kjenner kulene som sitter på knoklene etter hverandre. Vi gjør øvelser / bevegelse som viser hvordan oppbyggingen med flere knokler gjør at vi kan bøye ryggen. Vi kjenner på ribbeina som sitter fast på ryggraden og vi prøver sammen å telle dem. Har vi like mange? Skjelettet vokser hele tiden sammen med resten av kroppen. Vi gjør et forsøk hvor vi registrerer barnas høyde på en måleplakat. Vi tar nye mål rett før sommerferien. Har noen vokst? Vi lager grovmotorisk hinderløype inne og ute i barnehagen. Vi kan krabbe, krype og åle, vi kan gå, løpe, vi kan balansere, falle, rulle og klatre, vi kan danse og tøyse.

Insekter og små kryp; Terrarium, meitemark; Meitemarken hører ikke med til leddyra, men lever i likhet med skruketrollet av blad og planterester. Meitemarken bidrar dermed til å føre næringsstoffer tilbake til jorda. Samtidig gjør meitemarken god nytte ved å grave ganger slik at jorda blandes og blir mer porøs. Vi lager oss et Terrarium der vi fyller det med forskjellige typer jord i tydelige lag, gjerne vekselvis med mørk moldjord og lys sandjord. Vi legger vissent lauv på toppen og putter noen meitemarker ned i Terrariumet. Jorden holdes fuktig med en dusjflaske. Meitemarken liker ikke lys, så vi dekker terrariumet med et mørkt teppe og setter den på et kjølig sted. Vi sjekker hva som har skjedd etter noen dager. Er lagdelingen mindre skarp? Vi studerer også meitemarken sin kropp; har den skjelett, muskler, blod og hjerte slik som oss? Vi ser etter likheter og ulikheter. Vi heller jord og meitemark tilbake i naturen når forsøket er over.

Mål:

Kroppen vår; skjelett og muskler: Gi barna begynnende kunnskap og forståelse for egen kropp og skjelettet og musklens funksjoner i kroppen vår. At skjelettet vårt består av knokler festet til fleksible ledd som tillater bevegelse. De grunnleggende bevegelsene er selve fundamentet i barnas psykomotorisk og totale utvikling. Musklene trenger å bli brukt mye for å holde kroppen i gang og for å bli sterkere. Bidra til at barna blir fortrolig med egen kropp og bli kjent med egne muligheter og begrensninger. Lære begreper og navn på kroppsdelene. Matematisk forståelse knyttet til begreper som avstand, kraft og fart.

Insekter og små kryp: Terrarium, meitemark: En grunnleggende forståelse av hvorfor meitemarken er så viktig for kvaliteten på jorden. Den er naturens eget renovasjonsvesen! En forståelse for hva meitemarken tåler. Barna lærer å vise respekt for meitemarken.

April

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
13.							1.
14.	2. påskedag.	3.	4.	5.	6. Historisk museum «Stein er gøy» kl. 10.00 for gul og rød gr. Underviser; Thale	7.	8.
15.	9. Grønn gr. Barnas kulturhus; « en liten regndråpe» kl. 10.00. dra fra bhg. kl.9.15. tilbake til lunsj.	10.	11.	12.	13. Gul og rød gr. Barnas kulturhus: "Heavykatten". Kl.10.00. drar fra bhg 09.15. tilbake til lunsj.	14.	15.
16.	16.	17.	18.	19. Besøk og omvisning på Haukeland skole for førskolegruppen	20.	21.	22.
17.	23. Grønn gr. Barnas kulturhus; "Den magiske skogen" kl. 10.00. drar fra bhg. kl.09.15. tilbake til lunsj.	24.	25.	26. Gul og rød gr. Barnas kulturhus; «tre ruiner» kl.10.00 oppmøte V/Mariakirken. Tilbake til lunsj.	27. Førskolegruppen «Playdate» med besøk i Nubben barnehage kl. 10.00	28.	29.
18.	30.						

Mai

Innhold;

Kroppen vår; Sansene våre; Syn, hørsel, taktil sans,

Insekter og små kryp; Humler

17 -MAI" KAFE TIRSDAG 15. MAI KL. 15.00 – 16.00

NB! PLANLEGGINGSDAG FREDAG 18. MAI. BARNEHAGEN STENGT

sanger; «17. mai sang for de små»

«du har to øyne»

«mor humle»

Minivekselbruk Sette ut planter og så flere frø

Kims lek: «teppeleken»

Arbeidsmåter: Kroppen vår; Sansene våre lar oss oppleve velbehag og smerte. De setter oss i stand til å nyte kunst og musikk, og kjenne lukten og smaken av et deilig måltid. Men de er også livsnødvendige. Vi kan se og høre fare, og føle om vi er skadet. Sanseorganene omdanner stimuli som lysstråler, lydbølger, lukt, smak og fysisk kontakt til en helhetlig informasjonsform (elektriske nervesignaler) Slike signaler sendes konstant til hjernen for tolkning og identifisering. Vi gir barna ulike aktiviteter som setter sansene på prøve – altså **sansemotoriske øvelser; Syn;** Se seg selv i speilet. Hva skjer når vi slukker lyset og rommet er mørkt? **Hørsel;** leke Bjørnen sover med lydball. **Berøringssans;** trække barføtt på saueskinn, sand, vann med mer, Leke "Kims lek" – hukommelse. **Sansene samarbeider;** lek med ballonger.

Insekter; mennesker trenger insekter for å overleve. Insekter er veldig viktige for oss. Uten dem vil matproduksjon og økosystem kollapse. Vi studerer **humlen** og dens levesett og hvorfor den er så viktig for oss. Humlene har en meget viktig rolle både i kulturlandskapet og i naturlige økosystemer fra kyst til fjell, spesielt på den nordlige halvkule. De er pollinatorer som bestøver svært mange plantearter, og det er helt essensielt for plantenes utbredelse. Det har stor effekt på økosystemene generelt – og særlig på matproduksjonen til mange dyr, deriblant oss mennesker. Det finnes mange eksempler på mattyper hvor pollinering utført av humler er veldig viktig – slik som eple, kirsebær, blåbær, rips, solbær, stikkelsbær, kiwi, tomat, melon, squash, rødkløver, soyabønner og mye mer. Vi lager **et insekt hotell** som vi setter ut i barnehagen. Med et insekthotell i hagen går pollineringen lettere, og du bidrar til bevaring av det biologiske mangfoldet. Et femstjerners luksushotell består av hule stengler og kvister fra flere ulike planter, samt stokker og murstein med avlange hulrom.

Nasjonaldag og 17. mai kafe: Vi synger nasjonalsanger og lager pynt. På kafeen inviteres dere til kjøp av kaffe og kaker, det blir underholdning og 17-mai leker som tombola, sekkeløp, ringspill og ballkast

Mål: Kroppen vår; Sansene; Gi barna en begynnende forståelse for de fem mest vanlige sansene våre og det fine samspillet som foregår i alt vi foretar oss. Når læring skjer gjennom bruk av sansemotorikk, skaper dette variasjon i læringen og vi "treffer" flere individuelle måter å lære på. Sansemotorikk har alle elementene fra matematikk i seg (antall, rom og form) Vi bruker sansene/bevegelsene til å systematisere, kategorisere og sortere den virkeligheten vi omgir oss med. Vi uttrykker også følelser gjennom sansene.

Insekter; Barna får innsikt og begynnende forståelse hvorfor vi trenger insekter i naturen. Insekter og andre småkryp kan være en fin inngangsport for utvikling av empati for alle levende vesener – alt liv har en verdi i seg selv. Når barn får mulighet til å lære seg å ta andre levende veseners perspektiv, kan senere dyreplageri og voldelig atferd forebygges. Barna blir også bevisst på hvor viktig det er med insekter for økosystemet og maten vi mennesker trenger for å leve.

Markering av nasjonaldagen står sterkt i vår tradisjon, og vi tar vare på kunnskap og tradisjoner forbundet med feiringen.

Mini vekselbruk: Lære barna om økologisk «matauk». Barna lærer om økologisk balanse mellom jordorganismer, planter, insekter, dyr og menneske, og får dermed innsikt i økologi.

Mai							
Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
18.		1. offentlig høytidsdag	2.	3.	4.	5.	6.
19.	7.	8. Frigjøringsdagen 1945	9. Sangsamling på Haukeland skole for førskolebarna kl.12.00	10. Kristi Himmelfartsdag 	11.	12.	13.
20.	14.	15. "17 – MAI KAFE KL. 15.00 – 16.00. Foreldre m/ fam. er hjertelig velkommen	16.	17. Grunnlovsdagen 	18. Planleggingsdag barnehagen stengt. (Vernerunde.)	19. Pinseaften	20. 1. pinsedag
21.	21. 2. Pinsedag 	22.	23.	24.	25. Gul og rød gr. Hordamuseet på Stend. «gamledager» kl.10.15	26.	27.
22.	28.	29.	30.	31.			

Juni

Innhold:

Kroppen vår; Sansene våre; øyet

Insekter og små kryp; potetfelle

NB! Sommeravslutning - arrangeres av foreldre.

Nasjonaldager Markere nasjonaldagen til Italia og Filippinene

Felles utflukt til Skomakerdiket mandag 11. juni. Kl 09.30 fra barnehagen. Tilbake ca. kl. 15.00 (vær forbehold)

Arbeidsmåter: Kroppen vår; Øyet; Øynene lager bilder av verden rundt oss – omtrent slik et fotoapparat gjør. Når vi ser på noe er det lyset som blir kastet tilbake derfra og inn gjennom pupillen. Øyelinsen lager et bilde på netthinnen, som ligger bakerst i øyet. I netthinnen er det millioner av små nerve – ender. Når lyset treffer dem, sender de beskjed til hjernen. Der ”oversettes” beskjeden til et bilde. Hjernene oppfatter også størrelsen og farger på det en ser. På netthinnen er det en liten flekk som ikke er følsom for lys. Den kalles ”den blinde flekken”. Vi ser i speil, og ser på hvordan øyet ser ut. Hvilke farge har du på øyet? Er øynene vår like? **Hva er tårer?** V samtaler med barna om tårer. Babyer gråter fordi de er sulten eller trenger å bli stelt med. Etter hvert som de lærer å snakke gråter de mindre. Barn gråter som regel mer enn voksne. Mange gråter når de er lei seg eller har slått seg, Tårer er godt for mer enn å uttrykke følelser. Tårene renser øynene og skyller vekk støv, bakterier, pollen og annet rusk. Tårevesken lages i tårekjertlene, som sitter rett over den ytterste øyekroken på begge øynene. **Røde og grønne tanker;** Psykologisk førstehjelp for barnehagebarn. Vi ser på bilder, samtaler om det vi ser og om egne følelser. Hva gjør deg glad / trist? Hva gjør deg godt/ vondt? Gode og vonde hemmeligheter. **Hvor i kroppen sitter følelsene våre?**

Sanger: «junisangen»

«soltrall»

«mauren» av Inger Hagerup

Insekter og små kryp; insektfeller: Det er spennende å samle insekter og smådyr, men like morsomt er det å studere dem på nært hold. Vi går på tur i nærområdet og i barnehagen og setter opp insektfeller, og studerer insektene vi finner med luper. Finner vi noen likheter og ulikheter fra vår egen kropp? Hvor har de skjelettet sitt? Har de øyner og ører slik som oss? Hvor mange bein har de? Vi lager en **Potetfelle;** Del en stor potet (”bakepotet”) i to deler med et vannrett snitt og hul ut kjøttet i begge halvdelene. Lag fire hull i den øverste delen, hullene blir inngangene til fella. Den nederste delen av poteten graver dere ned i jorda slik at det blir en jevn overgang mellom jordoverflaten og kanten på poteten. Den øverste halvdel av poteten blir som et ”lokk”. For å holde fella på plass, setter vi et par spiker gjennom poteten og ned i jorda. Dyra blir tiltrukket av poteten og kryper inn i hulrommet for å spise. Det fine med potetfella er at den samler dyr om dagen. Vi kan ha den stående ute, mens vi er opptatt med andre aktiviteter.

Markere nasjonaldagen; Vi markerer Italias nasjonaldag 2. Juni og den Filippinske nasjonaldagen den 12.juni. Vi tegner flagg og hører nasjonalsangen på YouTube. Vi lager mat som er ”typisk” for landet til fredagslunsj **Felles utflukt til Skomakerdiket:** Vi tar med oss store og små en godværsdag til Skomakerdiket på Fløyen. Vi tar bussen til byen, og banen opp til Fløyen. Vi tar med grillmat og drikke i sekken, og griller lunsjen på en av de store tønnegrillene som er plassert ved Skomakerdiket. Vi tar med oppgaveark fra stasjonen, og blir med på å løse oppgavene gjennom turløypen.

Mål: Kroppen vår; Barna får lære å ordsette følelser og å bli bedre til å gjenkjenne egne følelser. Gjøre barna tryggere på egen kropp og egne følelser. Øke barnas kunnskap om seg selv og andre. Øke barnas bevissthet om at vi lever i et flerkulturelt samfunn.

Insekter og små kryp; barna får systematisere, kategorisere innsektene. Gi barna varierte naturfaglige aktiviteter så vel som kroppslige og språklige erfaringer. Få oppleve naturen og undre seg over dens mangfold.

Markere nasjonaldager; Ta del i viktige markeringer for land som er representert i barnegruppen, Lære barna om egen kultur og andres kultur og at vår kultur er flerkulturell. **Felles utflukt til Skomakerdiket:** Denne utflukten er også en av våre gode tradisjoner i barnehagen. Barna får gjennom året mange muligheter til å lære og leke i vårt nabolag og nære turområder. Skomakerdiket er en fin avveksling, og kilde til å oppleve noe nytt sammen med barnehagen.

Juni

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
22.					1. Markere Italias nasjonal dag. 02.06 Middag: Ekte Italiensk pizza ☺	2. 	3.
23.	4.	5. 	6.	7. Førskoledag og foreldremøte på Haukeland skole for førskolebarna og deres foreldre 09.00-11.00.	8.	9.	10.
24.	11. Felles utflukt til Skomakerdiket på Fløyen. Hel dagstur for gul, rød og grønn gr. (værvhengig) drar fra bhg. kl.09.30. tilbake ca. kl. 15.00	12. Markere Nasjonaldagen til Filippinene Vi markerer dagen med å lage flagg	13.	14. Sommerfest i bhg. kl. 15.0-17.00.i regi av foreldre. ?	15. Middag; Filippinsk nasjonalrett: Kylling Addobo m/ kokosmelk	16.	17.
25.	18. Tur dag for førskolebarna til Ulriken. (værvhengig) Dra fra bhg. kl.10. tilbake kl. 14.30	19.	20.	21. 	22. Skolens sommerferie begynner	23. St. Hansaften	24.
26.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	

Juli

Sanger: «julisangen»

«Sol ute sol inne.....»

Innhold: Kroppen vår, insekter og små kryp; Gjøre ferdig påbegynt arbeid i tilknytning til temaarbeid vårsemesteret.

Sommeraktiviteter; lage såpebobler.

Hovedrengjøring Utføre diverse nødvendige forberedelser til sommerlukket og hovedrengjøring av barnehagen

NB! SOMMERFERIE OG SOMMERLUKKET FRA 09.07- 30.07(3 uker)

Arbeidsmåter:

Kroppen vår; Vi summerer opp arbeidet vi har gjort så langt, og gjør ferdig dokumentasjonen. Barna gjør ferdig arbeid og bilder som de har arbeidet med gjennom våren.

Insekter og små kryp; Vi summerer opp arbeidet vi har gjort så langt, og gjør ferdig dokumentasjonen. Barna gjør ferdig arbeid og bilder som de har arbeidet med gjennom våren

Vi bruker ellers gode og varme dager til sommeraktiviteter som bading og ulike vannaktiviteter.

Vi samler sammen barnas tegninger og setter dem sammen til et hefte.

Barn som begynner på skolen får hver sin cd med bilder fra " Livet i barnehagen" og diplom.

Ellers blir dagene frem mot sommerferien brukt til å gjøre nødvendig rydding i barnehagen.

VI ØNSKER ALLE EN FIN SOMMER OG EN GOD OG OPPLEVELSESRIK FERIE!!!

Juli							
Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
26.							1.
27.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
28.	9. Sommerferie bhg. stengt. 09.07tom 29.07	10.	11. 	12.	13.	14.	15.
29.	16. Sommerferie bhg. stengt.	17.	18.	19. 	20.	21.	22.
30.	23. Sommerferie bhg. stengt.	24.	25.	26.	27. 	28.	29.
31	30. 1 dag etter ferien	31. TILVENNINGSS PROGRAM FOR NYE BARN					

August

Innhold:

Tilvenningsprogram for nye barn i barnehagen

Lage skryteplakat til nye barn

Samlingsstunder:

Kreativitet, kunst og håndverk

Bli kjent med barnehagen og dens nærmiljø. Gå turer i nabolaget.

Nye barn får primærkontakt Barn blir kjent med barn og voksne, og barnehagens rutiner

Foreldre tar med bilder av barnet og familie

Værtavle og kalender, Synge navnesanger, lese bøker, Kims lek

Male hånd – og fotavtrykk. Male ”grøtbilder”

Sanger: ”August sangen”

”Hei, hei hei, jeg heter...”

”Navnesang;er her”

”Hverdagssanger; Bæ, bæ lille lam mm

Arbeidsmåter:

Tilvenning: Eget tilvenningsprogram med primærkontakt for nye barn. Barna i barnehagen engasjeres som en del av tilvenningsprogrammet. Ved tilvenning av nye barn, få ”frivillige” andre barn i oppgave å være med på omvisning i barnehagen, vise frem leker og materiell, ta med i lek osv.

”Myk” start etter ferien hvor fritt valg av lek og aktiviteter preger de første ukene. Gå turer i barnehagens nærmiljø og til våre faste turområder.

Skryteplakat; Nye barn får med seg bilder til barnehagen. Vi lager ”**skryteplakat**” med bilder av barnet eventuelt. m/familie.

Vi bruker samlingsstunder til å presentere nye og ”gamle” barn. Barna tar med bilder for å ”vise og/ eller fortelle” om familien sin og venner.

Samlingsstunder; Vi synger navnesanger for å lære nye navn og leser fortellinger om det å være ny i barnehage. Vi synger mye med barna i karusellen, både spontant og i mer formelle læringssituasjoner. Vi legger ekstra vekt på mye ”hverdagssang” i tilvenningsperioden og vi synger kjente barnesanger fra vår rikholdige sangsamling. Vi lese bøker, bildebøker, pekebøker, rim, regler mm

Kreativitet, kunst og håndverk; De nye og yngste barna har vanligvis liten eller ingen erfaring med å male med hendene. Det er en prosess i seg selv å overvinne «frykten» for å «grise til» hendene sine. Små barn lærer om omgivelsen sine gjennom sansene og typisk for de yngste er å utforske leker og materiell gjennom munnen. Vi lager «grøtmaling» ved å tilsette konditorfarge i barnegrøt. Da kan den trygt både males med og spises. Vi maler hånd – og fotavtrykk som limes på barnas ”skryteplakt.

Mål:

Tilvenningsprogram; Kvaliteten på tilknytning og opplevelse av tilhørighet er gjensidig bundet til opplevelse av nære og gode relasjoner til andre barn og voksne. Når barnet er trygt i barnehagen vil turer i barnas nære miljø bidra til å forsterke opplevelse av tilhørighet og felleskap.

Skryteplakat; Barnets oppstart i barnehagen er påvirket av et samspill mellom kjennetegn ved barnet, foreldrene og personalet, samt de rammene for oppstart som barnehagens rutiner representerer. Sammen med vår «primærkontakt – modell», som er forankret i tilknytningsteori, vil bilder av barnet og familien hjelpe barnet gjennom perioder med separasjonsangst.

Felles samlingsstund: Inkludere nye barn i barnegruppen, lære sanger, og rutiner, bli kjent med barna og de voksne, og etter hvert bli innlemmet i temaarbeidet vårt.

Kreativitet, kunst og håndverk; «Grøtmaling» gir en god, trygg og morsom introduksjon til maling, da det ikke gjør noe om den samtidig spises. Kommunikasjonen og fellesskapet som oppstår i gruppeaktiviteter hjelper bara til å knytte gode relasjoner mellom seg.

August

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
31.			1. Første SFO dag.	2.	3.	4.	5.
32.	6. TILVENNINGSGRUPPE FOR NYE BARN	7. 	8.	9.	10.	11.	12.
33.	13. TILVENNINGSGRUPPE FOR NYE BARN	14.	15.	16. Første skoledag. 	17.	18.	19.
34.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.
35.	27.	28.	29.	30.	31.		

September

Innhold

Kroppen vår:

Armer, bein, mage, hode. ansikt og sanser, øyne, ører, nese og munn.

Grovmotorisk hinderløype og sansemotorisk stasjon

Innsekter og små kryp;

Lage en skog i barnehagen.

Sanger; "Septembersangen"

«du har to øyner»

«tommeltott»

«tåregle»

«lille Petter edderkopp»

Arbeidsmåter: Kroppen vår; Vi starter opp igjen temaarbeid om *kroppen vår* med det som er synlig., nemlig hvordan kroppen ser ut utenpå. Vi tar utgangspunkt i boken; "*kroppen vår*", *smarte små*, men vi bruker også bøker som "*Kroppen*" av Trond V. Torgersen og "*En reise i bilder*" av Richard Walker, 2001 og "*Min aller første bok om kroppen*" av Damm & Sønn, 1996. Alle deler av kroppen har sitt eget navn og funksjon. Hva kan vi gjøre med armene, føttene – ja, hele kroppen?. Vi lager **grovmotorisk hinderløype** som utfordrer bruk av hele kroppen.

Ansikt og sanser; Øynene, ørene, nesen, munnen og huden registrerer verden omkring oss, men det er hjernen som gir denne informasjonen mening. Vi lager **sansemotorisk stasjoner** med oppgaver som stimulerer sansene; Øye / hånd: kaste ball, øret / lyd: rasleinstrumenter, munnen / smakssansen; smake på surt, søtt og salt, huden; berøring m/ fjær m. m

Innsekter; Lage en skog i barnehagen; vi lager noen trær i papp eller farget papir. Vi fester disse på en plakat som viser himmel, bakken og jorden under bakken (røtter osv.). Denne "skogen" kan endres gjennom årtidene. Barna går ut og plukker naturlige gjenstander (blader, kongler, pinner, bark osv) for å feste/lime i deres skog. Samtidig kan man begynne å introdusere insekter og andre småkryp i skogen. Man kan velge to eller flere, og spørre barna hvor de mener insektet bor, hva de spiser osv. Så kan man gå i skogen i barnehagen for å observere med forstørrelsesglass og fotoapparat. Etter det kan barna begynne å tilføye småkryp i deres skog. Det finnes veldig fine insekter i plast.

Matauk; Vi høster barnehagens plommetre, og lager "Karusellsylte": plommesyltetøy av like deler plommer, epler, pære og sukker. Vi høster av minivekselbruket vårt, og tilbereder til lunsj.

Høstfest for skolebarna; Vi inviterer også "skolebarna" til egen høstfest og gjensyn i barnehagen. Vi samles i stuen og barna får fortelle om hvordan de har det på skolen.

Mål:

Kroppen vår; Gjøre barna bevisst på egen kropp, hvordan den ser ut på utsiden og hvordan den virker. Gi barna varierte grovmotoriske og sansemotoriske erfaringer.

Insekter og små kryp; Samle ting vi finner i naturen for deretter å navngi, sortere og leke med. Sortering bidrar til å utvikle barnas matematiske forståelse. Gjennom formingsaktiviteter lærer barna om ulike teknikker og materiell. Å lage noe felles i en gruppe styrker fellesskapet og kan være med på å fremme nye vennskap.

Matauk; Lære barna å ta i bruk naturressursene våre. Overføre kunnskap og tradisjoner for å konservere og tilberede mat. Frukt og grønnsaker er viktige råvarer i et sunt kosthold. Barna lærer om ernæring, hva som er hverdagsmat og hva som er kosemat. Gi barna kunnskap og erfaringer med våre egne og våre forfedres mattradisjoner.

Høstfest for skolebarna; Barna i barnehagen "mister" venner når barn begynner på skolen. Selv om avslutningen markeres i barnehagen kan det være vanskelig å forstå at de ikke skal komme tilbake i barnehagen etter sommerferien. Gjensynsgleden er gjensidig når vi møtes til høstfest i barnehagen. "Skolebarna" får fortelle hvordan de har det, møte gamle venner, treffe de nye barna som har "fått plassen" deres og alle får anledning til å ta farvel (eller på gjensyn)

September

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
35.						1.	2.
36.	3.	4. Høstfest for skolebarna kl. 14.00 – 15.00	5. NB! Foreldremøte kl. 19.00 i barnehagen	6. 	7.	8.	9.
37.	10. Planleggingsdag Flyttes til oktober	11. 	12.	13.	14.	15.	16.
38.	17.	18.	19.	20.	21. Karusellen 28 år!	22.	23.
39.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.

Oktober

Innhold:

Kroppen vår og insekter og små kryp

Lage vår egen «minnebok» av oppsamlet materiale. (bilder, tegninger med mer)

Sanger: "Oktobersangen"

"Vennebyen – sanger"

FNs barnerettighetserklæring, Andre Bjerke.

Vennskap

"Røde og grønne tanker"(psykologisk førstehjelp for barnehagebarn)

Temaavslutning - Oppsummere og dokumentere. Høstutstilling og kafe

Høstutstilling og kafe i barnehagen torsdag 25.10 KL. 15.00 – 16.00 for foreldre m/familie.

Skolens høstferie uke 41.

Arbeidsmåter: Vi samler bilder og historier fra våre mange aktiviteter, utflukter og opplever i forbindelse med årets tema og lager vår egen «minnebok» om **Kroppen vår og insekter og små kryp.**

Vennskap: Røde og grønne tanker; Psykologisk førstehjelpsprogram for barnehagebarn. Vi ser på bilder, samtaler om det vi ser og om egne følelser. Hvordan ser ansiktet ut til en som er; glad, trist eller lei seg? Hva gjør deg glad / trist? Hva gjør deg godt/ vondt? Gode og vonde hemmeligheter. Hvor i kroppen sitter følelsene våre? **Vennskap:** Hva er en god venn? Selv små barn har stor glede av nære relasjoner til andre barn og i barnehagen får de tidlig erfaringer med ulike typer "vennskap". Mens de yngste i småbarnsgruppen er opptatt av å "herme / etterligne" de andre barna, er to – åringen i full "samlek", parallelek og / eller begynnende rolle – lek. Særlig 2 – åringen kan være svært fysisk og kroppslig i sin kontakt og lek, og det fører ofte med seg konflikter mellom barna. Uansett hvordan voksne stiller seg til fellesskapet mellom barn, vil dette fellesskapet være viktig for utviklingen av selvoppfatningen til barnet; Sosialisering er ikke bare noe som foregår i målrettet sammenheng, men i alle møter mellom mennesker". Psykologisk førstehjelp " er et program som skal hjelpe barn å identifisere og gjenkjenne egne og andres uttrykk for følelser (se på ansiktsuttrykk; glad, lei seg, sint, opprømt med mer), og bli bedre i stand til å sette egne grenser og regulere egen atferd.

Høstutstilling: Vi runder av tema med å oppsummere det vi har arbeidet med gjennom året, og gjør ferdig uferdige arbeider i tilknytning til tema. Vi varsler slutten på tema med en Høstutstilling i barnehagen. Den vil vise innsamlet materiale og arbeider som er gjort gjennom året. Dere inviteres til underholdning fra barna, omvisning og servering av høstsuppe, kake og kaffe.

MÅL: Lage «minnebok»: Fag- og kulturformidlingen i barnehagen spiller en viktig rolle for språkutviklingen. Rike erfaringer med fortelling, høytlesning, sang, dikt, rim og regler kommer språkutviklingen til gode. Når vi lager felles bilde og skrift - fortellinger får barna varierte og positive erfaringer med å bruke språket og de får gjenkalle og bearbeide erfaringer og opplevelse.

Vennskap; Det er ikke selvsagt at alle relasjoner og møter mellom barn er positive Barna kan sosialisere hverandre ut fra annet enn demokratiske og humanistiske ideal. Vårt mål er å "plante" gode ideal i huset – være tydelige modeller og flinke til å veilede barna og sette gode grenser.

Høstutstilling: Samlet gjennom året har vi gjort et lite utvalg tema innenfor de viktigste områdene i arbeidet med å bygge opp barnas forståelse og kunnskap om " kropp, bevegelse og helse", "natur, miljø og teknikk" (Miljø: Kildesortering, gjenvinning, gjenbruk og resirkulering, "kunst, kultur og kreativitet, "kommunikasjon, språk og tekst", matematikk" og "etikk, religion og filosofi"). Vi gjentar tema for å oppsummere de viktigste "hendelsene" vi har opplevd med tema.

Høstutstillingen holdes for å vise frem noe av det vi har arbeidet med gjennom året. Samtidig markerer høstutstillingen overgangen til barnehagens faste aktiviteter og tradisjoner, som de to siste månedene i året preges av.

Markere FN dagen: Barnehagen skal i henhold til Rammeplanen og norske lover følge konvensjonen om barns rettigheter. Vi er pliktig til å informere barn om deres rettigheter, samtidig er vi også pliktige til å hjelpe barn som opplever sin barndom vanskelig og konfliktfylt. Ved å fortelle barna om deres rettigheter og snakke om gode og dårlige hjemligheter, gjennom Psykologisk førstehjelps – program; røde og grønne tanker. Vårt mål er å hjelpe barna med å sette tydelige grenser for seg selv og andre.

Oktober

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
40.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
41.	8. Skolens høstferie	9.	10. 	11. Planleggingsdag Studiereise	12. Planleggingsdag Studiereise	13.	14.
42.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
43.	22.	23. 	24. Markere FN dagen (24) «FNs Barnerettighets – Erklæring» av Andre Bjerke	25. HØSTUTSTILLING OG KAFE FOR FORELDRE M/FAM. KL. 15.00 - 16.00	26.	27.	28. Sommertid slutt
44.	29.	30.	31. Halloween 				

November

INNHold:

Tema: ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

Juleforberedelser

Få kjennskap til kristne høytider og tradisjoner.

Bake pepperkakebyggverk

Lage julepynt og julegaver

Lære Lucia sangen

Sanger: "Novembersangen"

"Luciasangen"

Planleggingsdag 09.11.18 bhg. holder stengt

ARBEIDSMÅTER:

Høytider og tradisjoner: November og desember er den perioden hvor vi har flest tradisjoner knyttet til aktivitetene i barnehagen.

Bake pepperkakehus: Vi begynner med å bake pepperkakehus til pepperkake byen (i gamle Sentralbadet?) i begynnelsen av måneden. Vi merker huset tydelig, slik at vi lettere får øye på det når vi besøker pepperkake byen neste måned.

Bake pepperkakebyggverk: Barnehagen leverer et fellesbygg (barnehagehuset) som alle barna har vært med og pyntet. De yngste barna (1-3 år) baker også sitt eget bygg til pepperkakebyen. Hva det blir vet vi først når de små bakerne bestemmer seg på selveste bagedagen. De voksne lager pepperkakedeigen og barna smaker for å godkjenne den ☺

Julegaver og pynt: Vi begynner også tidlig med å lage julegaver og julepynt. Barna tilbys et utvalg av mulige julegaver i juleverkstedet vårt. Aktivitetene tilpasses barnas interesser, alder og utviklingsnivå. Noen aktiviteter er "obligatoriske", mens andre er tilbud til de mest ivrige. Vi spiller julemusikk for å få den rette stemningen ☺

MÅL:

Vi begynner juleforberedelsene tidlig fordi vi ønsker at "julestria" skal gå i et rolig og behagelig tempo for barna. Dessuten er det knyttet en del forventninger blant barna til barnehagens tradisjoner. Julen og påsken er våre viktigste høytider. Vi lar den kristne kulturarven komme til uttrykk ved tradisjonelle aktiviteter foran høytidsmarkeringen.

Pepperkakehus: Barna får verdifull matematikk i praksis. Barna får kunnskap om geometriske former og rom. Barna får arbeide med tre – dimensjonalt materiale. Barna får bruke viktige sanser, ikke minst smakssansen.

November

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
44.				1. Bake pepperkakehus til pepperkakebyen.	2. 	3.	4. Allehelgensdag
45.	5.	6.	7.	8.	9. Planleggingsdag barnehagen stengt. Fagdag regi av Bergen kommune	10.	11.
46.	12.	13.	14. 	15.	16.	17.	18.
47.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
48.	26.	27.	28.	29.	30.		

Desember

INNHold:

Tema: **ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI**
JULEFORBEREDELSE

Få kjennskap til tradisjon knyttet til høytid i religion og livssyn som er representert i barnehagen.

Adventsamling

Lage julegaver og julepynt

Bake julekaker

Feire Lucia

Besøke pepperkakebyen og se på Sundt – nissene

Nissefest og julekafe

Sanger; "Desembersangen"

"Luciasangen"

" På låven sitter nissen"

"Julenissens bjeller"

"Musevisa"

NB! Lucia og Nissefest samme dag! Torsdag 13.12.18. Lucia på Haraldsplass sykehus, nissefest og kafe kl.15.00-16.00 for barn, foreldre og familie

ARBEIDSMÅTER:

Mandag 03. desember starter vi adventssamlingen i barnehagen. Samlingen begynner kl. 09.30 og varer ca. 45 min. hver dag i hele adventsperioden.

Da sitter vi i halvsirkel rundt (og på trygg avstand fra) adventslysene, som vi tenner hver dag frem mot jul. Vi synger "Nå tenner vi det 1 lys (2,3 og 4), vi trekker adventskalender, synger julesanger og leser og forteller små julefortellinger om nisser, juletre og gaver.

Besøke Pepperkakebyen og se Sundtnissene: Vi tar bussen til byen og besøker pepperkakebyen og ser på Sundt – nissene.

Lucia feires på Diakonissehjemmets sykehus på Haraldsplass. Alle barna kler seg i hvite fotside skjorter. Guttene får kremmerhushatt og jentene pyntes med glitter. Den /de eldste jenten(e) blir Lucia dronning og bærer lysekrone. Vi deler ut hjemme bakte "lussekatter", også kalt Lucia boller.

På **nissefesten** møter barna i barnehagen med "nissete" klær. Da skal vi danse nissedans, gjøre nissestreker, spise nissegrøt og kanskje.....kommer nissen ?

På **julekafeen** i barnehagen inviteres foreldre m/fam. til underholdning fra barna, salg av julekaker og gang rundt juletre.

MÅL:

Markere religiøse, livssynsmessige og kulturelle tradisjoner som er representert i barnehagen.

Være bevisst den betydning personalet har som forbilder og opptrer slik at barna får støtte i sin egen identitet og respekt for andre.

Ta vare på en del av våre tradisjoner. Kose oss sammen og legge vekt på felles opplevelse. Skape stemninger og innfri forventninger.

VI ØNSKER DERE ALLE EN GLEDELIG JUL OG ET GODT NYTT ÅR!!!

Hilsen: Aasta , Anita, Gerd, Iris, og Marit

Desember

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
48.						1.	2. 1. SØNDAG I ADVENT
49.	3. ADVENTS SAMLING KL 09.30 HVER DAG. TENNE 1. LYS	4.	5.	6.	7.	8.	9. 2. SØNDAG I ADVENT
50.	10. ADVENTS SAMLING KL 09.30 HVER DAG TENNE 2 LYS	11. 	12.	13. VI FEIRER LUCIA PÅ HARALDSPASS SYKEHUS NISSEFEST OG JULEKAFE KL. 15.00 – 16.00	14. 	15.	16. 3. SØNDAG I ADVENT
51.	17. ADVENTS SAMLING KL 09.30 HVER DAG TENNE 3 OG 4 LYS	18.	19.	20.	21.	22.	23. 4. SØNDAG I ADVENT
52.	24. Julaften Bhg. stengt. God jul.	25. 1. Juledag	26. 2. Juledag	27.	28.	29.	30.
	31. Nyttårsaften. Godt nytt år!						

DAGSRYTME FOR GRØNN GRUPPE

TID	HVA	MÅL
07.30 – 09.30	Barnehagen åpner Tidligvakt kommer Fri lek i spisestuen	Barn og foreldre blir møtt og skal føle seg velkommen De voksne utveksler beskjeder En rolig start på dagen før frokost. Spill, tegning, Lego, perle med mer
07.45	Mellomvakt, tidlig kommer	
08.15	Mellomvakt, seint assistent kommer	
08.30	Seinvakt assistent kommer	
08.45	Frokost	Varme rundstykker, brød / knekkebrød med variert pålegg for de som ønsker det. Lesestund i stuen for dem som ikke spiser. Etter frokost for dem som har spist
NB! BARNA MÅ VÆRE KOMMET I BARNEHAGEN TIL 09.30. KJERNETID FRA 09.30 – 14.30 (Ved behov gjøres avtaler m/ personalet)		
09.30	Tannpuss Seinvakt førskolelærer begynner Tilrettelagte aktiviteter / fri lek Samlingsstund Oppøve ulike ferdigheter	Formelle og uformelle lærings situasjoner
10.00 – 11.00	Rydding Fri lek ute	Sosialt samvær Få ta del i arbeidsfellesskapet Få frisk luft og anledning til fysisk utfoldelse ute.
11.15 – 11.45	Lunsj	Brød, korn og gryn, varm mat (se ukerytme) Skape gode matvaner. Øving i å spise / smøre maten selv. Språkfremmende samtaler, tilby ord og begreper
12.00 – 14.00	Barna sover i vogner ute i «sovehuset»	De som trenger å sove får hvile. De andre hviler med rolige Bordaktiviteter eller sammen med gul og rød gruppe.
14.15	Personalet avvikler pause	
15.00 – 16.30	Fruktmåltid Fri lek ute	Frukten deles opp og spises inne før vi går ut.
14.30	Tidligvakt førskolelærer går	
15.30	Ryddetid, Tidligvakt assistent går	ettermiddagsmat Alle rydder det de har holdt på med også de som går tidligere.. Knekkebrød og grønnsak. Spise i garderoben eller ute.
15.45	mellomvakt tidlig assistent går	
16.15	Mellomvakt sein, assistent går	
16.30	Barnehagen stengt.	Hent barnet slik at personalet kan gå kl.16.30. (NB! BHG. åpningstid er lik arbeidstiden) Gi alltid beskjed til personalet når barnet er hentet.

Bleieskift og stell gjøres formiddag før vi går ut, etter lunsj og før vi går ut på ettermiddag. Bleieskift og stell utføres for øvrig etter behov.

UKERYTMEN (1- 6 år)

MANDAG

Hva:

- * Turdag
- •Arbeidsprogram:
- • vanne blomster, vaske tannglass,
- •Smørelunjs – brødmat eller
- suppe, fiskekaker, pølse, pinnebrød og lignende
- når vi tilbereder maten ute.

Hvordan: Dele barnegruppen eller reise på felles turer

Samling:

- Hva skal skje denne uken? Kalender med dag, dato og vær
- Sanger, fortellinger, temaarbeid.

Hvorfor:

- Felles opplevelse. Bli kjent med naturen og nærmiljøet, Div, uteaktiviteter / friluftsliv for å bli glad i naturen og få bruke Alle sansene våre. Fysisk fostring Sosial trening. Øve inn begreper; språklige og matematiske. Øvelse i å snakke til andre i grupper og lytte til andre. Ta beskjeder.
- Samlingsstund felles eller delt

TIRSDAG

Hva: Daglig leder har kontor i dag

Mat: smørelunjs / brødmat

”Vis og fortell samling

- Førskolegruppe

- Frilek (se i denne emneplanen og i Karusellnytt hver måned)
 - Arbeidsprogram: Vaske håndklær, vaske leker, tømme papirboss
 - Mat: Bake brød, rundstykker, boller, kaker.
- Smørelunjs når vi baker til arrangementer.
- Daglig leder har kontor fra kl. 10.30 – 14.30

ONSDAG

Hva:

- * Daglig leder har kontor dag
- * Stasjonsarbeid / lekegrupper for barna
- * felles samlingsstund for barna
- * Arbeidsprogram: Vaske tørkeskap, vanne blomster
- * Mat: korn og gryn

Hvordan:

Stasjonsarbeid: Barna deles i grupper der de arbeider eller leker sammen. De voksne velger. Gruppesammensetning

Hvorfor:

spesielle aktiviteter tilpasset alder og modning
Lære barna spill, konstruksjoner, gi ideer til lek
Gruppetilhørighet og arbeidsfellesskap mellom barna.

TORSDAG:

Hva:

- * Temagrupper

Arbeidsprogram, vaske kjøleskap, rydde, koste skuret

Hvordan:

Vi arbeider med tema i grupper etter alder og modning

Formingsaktiviteter med bakgrunn i tema.

Hvorfor:

(Ut)forskning og eksperimentering av tema

Hvordan: Barna tar med en leke / ting som de vil vise frem og fortelle
Om i samlingen (en ting hver)

Ordenshjelpen deltar i arbeidet sammen med en voksen

Hvorfor: • Arbeidsprogram: Vaske håndklær, vanne blomster,
Øve språk og fortellerkunst. Stå frem i gruppe.
Lytte til det andre har å fortelle.
Være en del av et arbeidsfellesskap

FREDAG:

Hva: * Musikk samling: sang, musikk, dans, rim og regler,
Instrumenter.

* Mat: middag/varmt måltid; fisk, pasta, suppe mm

Hvordan: Felles samling hvor det legges vekt på musikkfaget
Øve inn ulike sanger, sang leker, dans, regler
Bruke instrumenter

Hvorfor: Språktrening, begrepstrening, artikulasjon, rytme,
Bruke kroppen til musikk, bli kjent med ulike instrumenter.